

STROMÁČIK

*environmentálny časopis
pre múdre a vnímavé deti*

JÚN/2026

CENA 3,50 €

WWW.STROMZIVOTA.SK

ZÁŽITKOVOU FORMOU
SPOZNAVAJTE PRÍRODU
A SVET OKOLO NÁS

OBSAH

Príroda, Zdravie a pohyb

3 RÉBUS + HRY

Jazyk a komunikácia

4 PRÍBEH Z LESA-NELESA

8 RÝMOVAČKY

Metakognícia

9 DÔKAZY UČENIA

10 KONCOROČNÉ SEBAHODNOTENIE

Charakter

11 PO DLHOM DNI

12 HĽADAČKA

Príroda

14 CHRTY

16 DÔKAZY LETA

17 ČO JE PRAVDA O MOTÝĽOCH?

18 ŠTIAV LÚČNY

Príroda, Spoločnosť

19 NÁJDI 10 ROZDIELOV

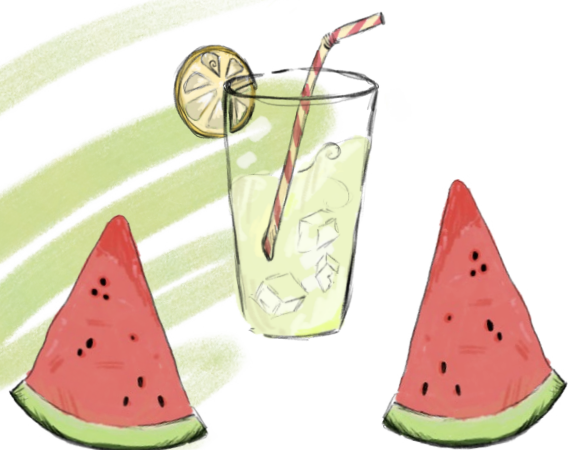
20 HOKUSY POKUSY

Umenie, Príroda, Svet práce

21 LETNÉ JÚNOVÉ TVORENIE

22 12 ROKOV SO STROMÁČIKOM

23 DOKRESĽOVAČKA

Stromáčik je časopis pre šikovných predškolákov a mladších školákov, pripravený odborníkmi na environmentálnu výchovu a slovenskými ilustrátormi. Vychádza v plnofarebnom formáte A4, v rozsahu 24 strán bez reklamnej inzercie. Tlačený je na kvalitnom ekologickom papieri.

© Použité obrázky a texty sú originálnym autorským dielom slovenských odborníkov a umelcov. Akékoľvek, hoci aj čiastočné použitie diela, je dovolené len s písomným súhlasom vydavateľa.

Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty. Objednávky do zahraničia vybavuje Slovenská pošta, a. s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O.BOX 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranična.tlac@slposta.sk; predplatne@slposta.sk.

Časopis Stromáčik

Vydáva: Kancelária Stromu života, Jelenia 7, 811 05, Bratislava

Kontakt: 0948 525 885, stromacik@stromzivota.sk

IČO: 00587010

Šéfredaktor: Jozef Kahan

Autori textov: Jozef Kahan, Anna Uhrinová.

Ilustrácie: Nikoleta Šušlová, Tomáš Eniac Cíger, Anna Uhrinová, Tamara Machovičová, Katka Slaninková.

Grafická úprava: Andrea Plulíková

Tlač a distribúcia: Strom života, o.z.

Periodicita vydávania: mesačník

Poradové číslo: 06/2026

Ročník vydávania: 22. ročník;

Registrované na MK SR, EV 5706/18, ISSN 1336-2887

Výhoda pre členov Klubu:

Ak si založíte Klub Stromu života, v cene ročného členského získavate aj elektronickú verziu časopisu (pdf), vrátane online archívu, pričom triednym a školským Klubom zasielame zdarma aj 1 výtlačok poštou. Súčasťou online archívu sú tiež námety na aktivity, rôzne pracovné listy, videá, kvízy a ďalšie inšpirácie. Viac informácií o členstve nájdete na stránke stromzivota.sk.

SPRÁVNE ODPOVEDE

str. 3: ŠTIAV LÚČNY

str. 8: 1.B (píle), lyžiarske stredisko; 2.A (jazierku), lišiak; 3. D (zobáčik), sojka bola otrasená, diviak nervózný, všetky zvieratká zdieľali svoj smútok; 4.C (obláčik), Stromáčik ostáva v každom z nás

str. 18: zhora nadol: D, B, C, C, D, A

str. 20: Nie všetky látky sa rozpúšťajú vo vode. Aj keď kakao rozmiešate, postupne sa začne usadzovať na dne. Kakao totiž obsahuje tuky, ktoré odpudzujú vodu.

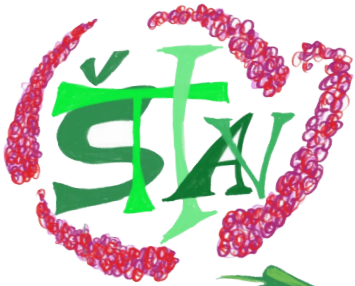
Milí kamaráši,

čas sa naplnil. Zdal sa vám dlhý či krátky? Utielol ako voda? Ťahal sa ako slimák? Nech je to už akokoľvek, som rád, že sme ho strávili spolu. Chcem vám poďakovať za spoločné chvíle, za čas, ktorý sme si navzájom venovali. Možno raz zistíme, že dobro, ktoré sme spolu zasadili, nezostalo iba v časopise, ale potichu vyrástlo aj v nás. A bude rásť naďalej v nových príbehoch, skutkoch aj priateľstvách.

Stromáčik

Prečítajte písmená od spodného po najvyššie a zistite názov júnovej rastliny.

1. _____

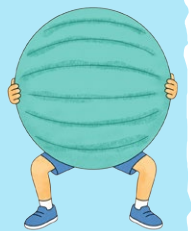
2. _____

JÚNOVÉ HRY

OBEŽNÁ DRÁHA

Vytvorte kruh s minimálne desiatimi hráčmi. Postavte sa tesne k sebe v hlbokom podrepe. Potom jeden z vás podá susedovi veľkú fitloptu a takto si ju budú podávať všetci hráči dokola. Jedine ten, kto loptu mal ako prvý musí obehnúť celý kruh. Ak sa mu to podarí skôr ako sa vráti lopta, ostáva na svojom mieste. Ak nie, vypadáva z kruhu.

VODNÁ TRIAFAČKA

Napustite vodné balóny a rozdeľte sa do dvojíc. Jednou rukou si na hlave držte nádobu a v druhej ruke svoje dva balóny na triafanie. Úlohou oboch hráčov je svoje balóny trafiť do nádob na hlavách súperov.

SKÁKAJÚCI HAD

Postavte sa do radu za sebou. Každý pokrčí v kolene pravú nohu a hráč za ním mu ju drží pravou rukou. Na povel začnete v takomto spojení skákať vpred. Ak prejdete tréningom, môžete vyskúšať súťaž v rýchlosti skákajúcich hadov.

ROZLÚČKA

Lišiak zažil so Stromáčikom množstvo pekných zážitkov. Posledný ich rozhovor ho však veľmi vyrušil. „Čo tým myslel? Akože tu už nebude?“ vírili sa mu myšlienky, keď prichádzal ku starému dubu, kde býval Stromáčik. „Lišiak, kamarát môj, tento les sa čoskoro zmení. Nikto z nás tomu nedokáže zabrániť. Odprevaďíš ma, prosím, ku jazierku?“

Sojka zbierala novinky z lesa, kde sa len dalo. Posledná informácia ňou otriasla. Na tomto mieste postavia ľudia lyžiarske stredisko. Stromy vyklčujú, osadia množstvo stožiarov a postavia rozličné budovy. Ak si spomínate na pilčíkov, ktorí pílili stromy a jazveca to skoro stálo život, tak toto bude oproti tomu úplná katastrofa. „Musím bezodkladne informovať Stromáčika! Ale kde je? Teraz ho budeme najviac potrebovať!“ „Zaľeť ku jazierku. Tam nás zavolať,“ odrazu zaznel niečí hlas.

Stromáčik čakal na svojich kamarátov pri brehu jazierka. Vietor sa pohrával s lístkami v jeho vlasoch, akoby aj on vedel, že prichádza chvíľa, ktorú nemožno zastaviť, pretože z diaľky sa už ozýval rachot áut, strojov, píl a bagrov. Zvieratká stáli okolo neho celkom potichu. Ani sojka, ktorá inokedy vždy našla trefné alebo aspoň hlasné slová, teraz nepovedala nič. Lišiak sklopil oči, diviakov nervózne ryl kopytom do zeme, veverička si pritískala labky k hrudi a sýkorky sedeli tak blízko pri sebe, až vyzerali ako jeden malý chumáčik.

Stromáčik sa na nich dlho díval. Na každého zvlášť. Akoby si chcel zapamätať všetky tváre, všetky oči, všetky ušká, krídelká, labky aj tykadlá. Potom ticho prehovoril: „Priatelia moji, viem, že by ste chceli, aby som zostal. Aj ja by sa chcel ešte veľakrát ráno zobúdzat' na štebot vtákov. Chcel by som cítiť vôňu húb po daždi, mäkkosť machu, smiať sa s vami na čistinke a počúvať, ako potok zurčí a lístie v korunách stromov šumí. Lenže ja som duch lesa. Kým les žije, môžem žiť aj ja. Keď však les zmizne, jeho duch sa vytratí tiež. Rovnako tak príbehy, ktoré sa ešte len mohli odohrať, či úkryty, vône a cestičky, ktoré poznali len zvieracie labky.“

Kamaráti sa zachveli. Sojka otvorila zobák, akoby chcela protestovať, no Stromáčik jemne zdvihol ruku, aby ju utíšil. „Nebuďte

smutní a nehnevajte sa. Ani na mňa, ani na vietor, ani na čas. Hnev je ťažká záťaž na ceste, ktorá vás čaká. Bol by som rád, keby ste si z nášho lesa odnášali niečo omnoho dôležitejšie. Spomienku a nádej. Pamätajte si, čo vás tento les naučil. Že silný nie je ten, kto stojí sám, ale ten, kto má okolo seba kamarátov alebo pomôže slabšiemu. Že aj najmenší tvor môže všetkým ukázať správny smer. Že priateľstvo môže vzniknúť aj tam, kde bol kedysi strach. Že domov nie je samozrejmosť, ale dar, o ktorý sa treba starať. Vy to už viete. Pochopili ste, že v lese nežije každý sám pre seba. Korene držia pôdu, pôda drží vodu, voda živí stromy, stromy chránia hniezda, hniezda nesú spev a spev pripomína, že dané miesto je plné života. Takto je pospájané všetko so všetkým. Tento les zaniká, ale vysadil som pre vás nový les.“

Kamaráti zdvihli hlavy a Stromáčik pokračoval: „Je to ešte iba mladý les. Jeho kmene nie sú silné, jeho koruny nepoznajú silné búrky. Ale žije. Čaká na vás. Bude potrebovať vašu trpezlivosť, odvahu a starostlivosť. Rovnako tak vaše dobré skutky, pomoc slabšiemu, odpustenie, priateľstvo, spomienky a skúsenosti, ktoré si nesiete v sebe. A možno raz, keď človek príde do vášho lesa a zastane celkom potichu, začuje váš

smiech, v zurčaní potoka spozná vaše hlasy a v tieni stromov ucíti, že dané miesto niekto miluje ako svoj domov. Takému človeku odkážte, že ľudia nemusia byť nepriateľom lesa, ale môžu byť jeho ochrancami. Môžu sadiť, čistiť, chrániť a žiť tak, aby neubližovali iným. To bude znamenať, že moja snaha nebola márna. Kamaráti, pri mojom dube som vám zanechal čarovný kameň, ktorý vás privedie k tomuto novému miestu.“

Potom sa Stromáčik zadíval ponad jazierko. Hladina bola pokojná a odrážala nebo, akoby v nej ležal celý svet. „Nastal môj čas. Ani vy sa nezdržujte pri tom, čo sa rúca. Zachráňte to, čo ešte môže žiť aj naďalej. Kým vám bude na lese záležať, kým budete chrániť slabších, kým budete sadiť nové stromy, dovtedy zo mňa niečo v tomto svete zostane. Nie vo vzduchu. Nie v kameni. Nie v rozprávke. Ale vo vás.“ Stromáčik vykročil na hladinu jazierka. Voda pod jeho nohami sa nerozčerala, ale jemne rozžiarila.

Jeho telo začalo blednúť, akoby sa z neho stával ranný opar. Lístky v jeho vlasoch sa premenili na drobné zelené iskierky, ktoré vietor odnášal k nebu. Ešte raz sa obrátil ku svojim kamarátom a poslednýkrát sa usmial: „Choďte proti prúdu. Tam, kde pramení voda, sa začína písať nový príbeh.“ Po tejto rozlúčke sa rozplynul. Nie náhle, ale ako pieseň, ktorá doznieva ešte dlho po tom, čo ju už nikto nespieva. Chvíľu bolo ticho. A potom sa kameň pod starým dubom rozžiaril.

RÝMOVAČKY

Do veršikov z rozprávky **dopíšte** a **dokreslite** správne slová. Ako pomôcku využite obrázky na spodku strany. Pri každej rýmovačke odpovedajte aj na doplnkovú otázku.

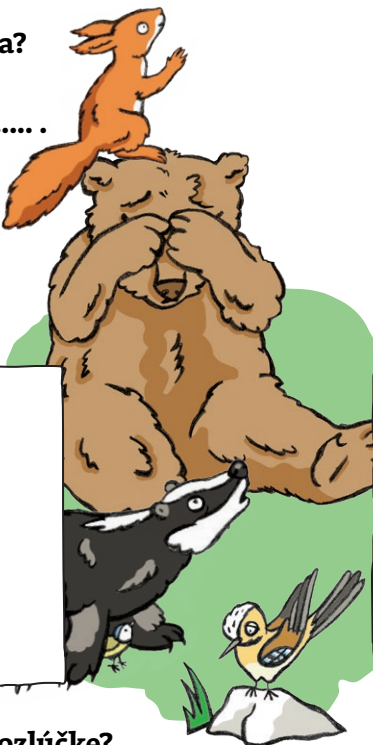
1. „Prežili sme šťastné chvíle,
nevyhneme sa však“

2. „Túžbu prežiť máme veľkú,
stretneme sa pri“

1. **Čo** ľudia postavia na mieste lesa?

●

2. **Kto** tam odprevadil Stromáčika?

●

3. Keď prehovoril Stromáčik,
zavrela sojka

4. Rozplynul sa Stromáčik,
ľahko ako

3. **Ako** sa cítila ona a ostatní pri rozlúčke?

●
.....

4. **Kde** však Stromáčik ďalej zostáva?

●
.....

A

B

C

D

DÔKAZY UČENIA

Ako si môžete pripomenúť, čo ste sa naučili? Ako viete zistiť na konci hodiny, čo si odnášate? Vyskúšajte napríklad túto techniku. Napíšte **tri veci, ktoré ste sa naučili**, **dve informácie, o ktorých sa chcete dozvedieť viac**, a vytvorte **jednu otázku k tomu, čo ste sa naučili**.

3

2

1

1.

1.

1.

2.

2.

2.

3.

3.

3.

Alebo pripravte pre spolužiaka **otázku** na zopakovanie podstatnej informácie.

Otázka:

Odpoveď:

--	--

A napokon malý tip na spätnú väzbu. Budete potrebovať na ňu iba vašu ruku.

Prostredník
odpovedá na to,
**čo sa vám dnes
nepáčilo.**

Prsteník dokončuje
nasledovnú vetu:
„Oceňujem, že“

Na ukazováku vás
čaká otázka: **„Na
čo dôležité by ste
chceli poukázať?“**

A napokon malý
malíček hľadá **niečo,
čoho dnes bolo málo.**

Pri palci si
odpovedzte
na otázku:
„Čo sa mi páčilo?“

TIP: Zčať môžete iba dvoma alebo tromi prstami a postupne, ako si techniku osvojíte, pridajte ďalšie.

KONCOROČNÉ SEBAHODNOTENIE

Na konci školského roka je dobré na chvíľu sa zastaviť a pozrieť sa späť. **Zamyslite sa nad tým, čo ste za posledné mesiace zažili, naučili sa alebo zvládli.**

Sebahodnotenie znamená, že sa učíme premýšľať o sebe a o svojej práci. Nie preto, aby sme sa kritizovali, ale aby sme si uvedomili a všimli to, čo sa nám podarilo, v čom sme sa zlepšili a čo nám pomohlo posunúť sa ďalej. Niektorí sa naučili lepšie čítať, písať alebo počítať. Iní si našiel nového kamaráta, pomohol spolužiakovi, prekonal strach, dokončil náročnú úlohu alebo sa odvážil skúsiť niečo nové. Možno ste si ani nevšimli, koľko vecí ste počas roka zvládli. Práve preto je užitočné si ich pomenovať. Pri sebahodnotení si môžeme všimnúť aj veci, ktoré sa nám nepodarili tak, ako sme chceli. Aj to je v poriadku, pretože z chýb sa učíme. Takto sa učíme lepšie spoznávať sami seba. Zistujeme, čo nám ide, čo nás baví, čo je pre nás náročné a v čom by sme sa chceli ďalej zlepšovať.

MÓJ
SEBAHODNOTIACI
HÁROK

Odpovedajte na päť sebahodnotiacich otázok.

1. NA ČO STE TENTO ROK NAJVIAC HRDÍ?

2. ČO NOVÉ STE SA NAUČILI ALEBO VYSKÚŠALI?

3. KEDY STE NIEKOMU POMOHLI ALEBO UROBILI RADOŠŤ?

4. ČO VÁM NEŠLO PODĽA PREDSTÁV A ČO SA Z TOHO DÁ NAUČIŤ?

5. ČO BY STE CHCELI V BUDÚCOM ROKU SKÚSIŤ ALEBO ZLEPŠIŤ?

PO DLHOM DNI

Každý z nás môže byť po dlhšom dni v práci alebo v škole unavený. Aj dospelí, aj deti. Niekedy stačí, že máme v hlave veľa myšlienok, telo je ustáté a doma nás čakajú ešte ďalšie povinnosti.

Napriek tomu je dobré si po dlhom dni nájsť chvíľku na upokojenie a na spoločný čas. Nemusí to byť nič veľké. Stačí pár minút, počas ktorých sme spolu, počúvame sa, sme k sebe milí a pomaly sa naladíme na večer. Takéto malé rituály nám pomáhajú oddýchnuť si, cítiť sa bezpečne a ukončiť deň s dobrým pocitom.

Spoločný oddych môže mať veľa podôb – niekto sa rád túli pri rozprávke, iný si zatancuje, vyfarbí obrázok alebo sa vyberie na krátku večernú prechádzku. Dôležité je cítiť sa pri tom dobre.

Pozrite sa na obrázky a vyberte si aktivitu, ktorá by sa vám dnes najviac páčila. Môžete ju vyskúšať s rodičmi, starými rodičmi, súrodencami či kamarátmi.

TÚLENIE A ROZPÁVKA

Sadnite si spolu, pritúlte sa a prečítajte si krátku rozprávku alebo príbeh.

POROZPÁVAJTE SA O SVOJOM DNI

Každý môže povedať jednu peknú vec, ktorá sa mu dnes stala, a jednu vec, ktorá bola náročná.

NAVARTE ALEBO NAPEČTE SPOLU

Prípravte jednoduchú večeru alebo pomôžte pri miešaní, natieraní, ukladaní či prestieraní.

ŠPECIÁLNA MAŠKRTA

Určite si malú spoločnú dobrotu – napríklad ovocie, jogurt, chlebič alebo teplý čaj, ktorú si spolu večer dáte.

TICHÉ TVORENIE

Vyberte si obľúbenú kreatívnu činnosť, napríklad kreslenie, a chvíľu si potichu spolu kreslite či vyfarbujete.

POKOJNÉ DÝCHANIE

Pohodlne sa usadíte, zavriete oči a pomaly sa nadýchnite a vydýchnite. Skúste to päťkrát za sebou.

TANEČNÁ PRESTÁVKA

Pustite si veselú pesničku a zatancujte si. Stačia aj dve minúty!

VEČERNÁ PRECHÁDZKA

Vyjdite na krátku prechádzku a všimajte si, ako sa mení večerné svetlo, zvuky a vôňa.

RITUÁL VĎAČNOSTI

Povedzte si navzájom, za čo ste dnes vďační. Môže to byť aj úplná maličkosť.

Vyskúšali ste už všetky aktivity? Výborne! Máme pre vás ešte jeden tip na pokojnú rodinnú aktivitu, pri ktorej sa môžete spolu zasmiať, porozprávať aj zapojiť fantáziu.

Do papierového vrecúška, obálky alebo kraibice vložte niekoľko drobných predmetov, napríklad gombík, pierko, kamienok, lístok, figúrku, kúsok látky alebo malú hračku. Potom si z vrecúška vytiahnite **tri veci** a **vymyslite príbeh**, v ktorom sa všetky objavia. Príbeh môžete napísať, porozprávať alebo nakresliť ako komiks. Môže byť veselý, tajomný, dobrodružný alebo celkom bláznivý.

MAJÁK

30 ENI AC 26

CHRTY

SOM RÝCHLY AKO VIETOR! PATRÍM TOTIŽ MEDZI CHRTOV, PSOV S DLHÝMI NOHAMI, ŠTÍHLYM TELOM A OČAMI, KTORÉ VIDIA ĎALEJ NEŽ VÄČŠINA INÝCH PSOV. NÁM CHRTOM SA HOVORÍ AJ BEŽCI A HLAVNE ZRAKOVÍ LOVCI, PRETOŽE NAMIESTO ČUCHU POUŽÍVAME HLAVNE ZRAK. KEĎ NIEČO ZBADÁME, VYRÁŽAME AKO ŠÍP.

MOJI PREDKOVIA ŽILI KEDYSI PO BOKU KRÁĽOV A ŠĽAHTICOV. LOVILI S NIMI ZAJACE, JELENE A LÍŠKY, A TO PRIAMO NAHÁŇANÍM.

DNES UŽ MNOHÍ Z NÁS NELOVIA, ALE STÁLE RADI BEHÁME, DOKONCA NA DOSTIHOVÝCH DRÁHACH ALEBO PRI ŠPORTE S PÁNOM. PRETEKY, V KTORÝCH VYNIKÁME, SA VOLAJÚ COURsing A IDE O IMITÁCIU LOVU, POVÄČŠINOU S UMELOU NÁVNADOU. A KEĎ NEBEŽÍME? TAK SPÍME. DLHO A SLADKO.

HOCI VYZERÁME ELEGANTNE A „KRÁĽOVSKY“, SME SKÔR PRIATEĽSKÍ, POKOJNÍ A MILUJEME POHODLIE.

Afganský chrt

Írsky vlkodav

AFGANSKÝ CHRT - SOM STARÉ A HRDÉ PLEMENO Z AFGANISTANU, KTORÉ V MINULOSTI POMÁHALO ĽUĎOM PRI DLHÝCH LOVOCH. ODRÁŽA SA TO NIELEN NA MOJEJ ATLETICKEJ POSTAVE, ALE AJ NA MOJEJ TVRDOHLAVEJ A NEZÁVISLEJ POVAHE. A HOCI SOM VÝBORNÝ SPOLOČNÍK, NIESOM PES VHODNÝ PRE ÚPLNÉHO ZAČIATOČÍKA.

ÍRSKY VLKODAV - POCHÁDZAM Z ÍRSKA A BOL SOM VYŠĽACHTENÝ NA LOV VLKOV. STAVBOU TELA SA PODOBÁM AFGANSKÉMU CHRTOVI, NO SOM MOHUTNEJŠÍ A MOJA SRŠŤ JE DRSNEJŠIA. VÝZOROVO MOŽNO NIE SOM TAKÝ UŠĽACHTILÝ, ALE POVAHOVO SOM PRIATEĽSKEJŠÍ.

BARZOJ - V PSOM SVETE SOM TAK TROCHU ARISTOKRATOM. POCHÁDZAM Z RUSKA, KDE MA VYUŽÍVALI PRI DLHÝCH LOVOCH NA ZVER. SOM INTELIGENTNÝ A ELEGANTNÝ PES S KRÁSNOU DLHOU SRŠŤOU, KTORÁ MOJICH PREDKOV CHRÁNILA PRI LOVE. SME ODDANÍ SPOLOČNÍCI A RADI LEŇOŠÍME NÁŠ VÝCVIK NEMUSÍ BYŤ JEDNODUCHÝ PRÁVE PRE NAŠE NEZÁVISLÉ MYSLENIE.

VIPET (WHIPPET) - SOM ŠPORTOVÝ A SPOLOČENSKÝ PES PŮVODOM ZO SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA. NA DOSTIHOCH PATRÍM K NAJRÝCHLEJŠÍM PSOM. POVAHOVO SOM JEMNÝ A NEŽNÝ, RÁD SA UČÍM NOVÉ VECI.

Barzoj

Vipet

DÔKAZY LETA

Cez prázdniny si trochu oddýchame od lavíc, skorého ranného vstávania a domácich úloh. To však neznamená, že sa prestaneme učiť. Len sa „učíme“ trochu inak.

Keď pozorujeme oblaky, skúmame oblohu. Keď stavíme hrad z piesku, **premýšľame** nad tvarmi.

Keď **počítame** mušle, kamienky alebo kopčeky zmrzliny, **trénujeme** čísla. Keď **počúvame** šum vody, cítime vôňu trávy alebo **vnímame** teplo slnka na koži, učíme sa byť pozorní k svetu okolo nás. A keď **rozprávame**, čo sme zažili, **skladáme** svoje vlastné príbehy.

Zavrite na chvíľku oči a predstavte si slovo LETO. Čo sa vám vybaví?

Je to vôňa slaného mora? Chuť jahôd? Teplý piesok pod nohami? Atmosféra rodinnej stanovačky? Šum vody? Alebo len ticho a tieň pod stromom?

Toto leto sa skúste zahrať na letných detektívov. Vašou úlohou bude nájsť dôkazy, že leto naozaj prišlo a prázdniny sú tu. Niektoré sa dajú vidieť, iné počuť, ovoňať, ochutnať alebo cítiť na koži.

NIEČO, ČO **VONIA** AKO LETO:

NIEČO, ČO **CHUTÍ** AKO LETO:

NIEČO, ČO **ZNIE** AKO LETO:

NIEČO, ČO **CÍTIM** NA KOŽI A PRIPOMÍNA MI LETO:

NIEČO, ČO MI NAJVIAC PRIPOMÍNA LETO:

PRÁZDNINOVÝ TRÉNING PRE RUKU, OKO A HLAVU

V lete si treba najmä oddýchnuť, hrať sa a objavovať svet. No krátke kreslenie, písanie či počítanie môže byť tiež zábava.

Preto sme pripravili **stromáčku písanku**, v ktorej si deti môžu trénovať písanie vlastným tempom. A aby si svoje miesto našli aj čísla, pripravujeme pre vás aj **stromáčikovský pracovný zošit na nácvik číslíc**, geometrických tvarov a ďalšie úlohy na precvičenie pozornosti, logiky a šikovnosti!

A ak ste už väčší a radšej si píšete, kreslíte alebo len tak čarbete po svojom, v ponuke máme aj stromáčikovské zošity s prázdnyimi stranami. Môžu sa z nich stať prázdninové denníky, zápisníky nápadov, zošity na kreslenie alebo miesto na všetko, čo vám počas leta napadne.

Navštívte náš internetový envishop a vyberte si z ponuky rôznych materiálov. Nákupom zároveň podporíte našu činnosť, za čo vám veľmi ďakujeme.

ČO JE PRAVDA O MOTÝLOCH?

Sú farebné a fascinujúce, a predsa o nich kolujú rôzne mýty! Reč je o našich motýloch. Poznáte niektoré z nich?

Označte svoj predpoklad, či je uvedený výrok pravdivý „P“ alebo nie „N“.

Potom si prečítajte správne riešenie, o ktorom môžete spoločne diskutovať. Napokon si vyznačte tú informáciu, ktorá vás najviac prekvapila.

NA SLOVENSKU ŽIJE VIAC AKO 3 500 DRUHOV MOTÝLOV.

P / N

Je to pravda. Motýle patria medzi najpočetnejšie skupiny hmyzu u nás.

VIDLOCHVOST FENIKLOVÝ JE JEDEN Z NAJMENŠÍCH DENNÝCH MOTÝLOV.

P / N

Nie je to pravda. Prave naopak, patrí k najväčším motýlom na Slovensku. Má výrazné žlté krídla s čiernym vzorom. Často ho možno vidieť v záhradách alebo na lúkach, kde sa živí nektárom.

BABÔČKA PÁVOOKÁ MÁ NA KRÍDLACH ŠKVRNY PRIPOMÍNAJÚCE UŠI.

P / N

Nie je to pravda. Škrvny pripomínajú oči. Slúžia ako obrana – keď motýl roztvorí krídla, môže vystrašiť predátora.

SAMIČKA MODRÁČIKA OBYČAJNÉHO JE ZAFARBENÁ DOHNEDA.

P / N

Je to pravda. Obe pohľavia ale majú na spodnej strane sivohnedú základnú farbu a malé čierne bodky a čiary.

MOTÝLE OCHUTNÁVAJÚ NOHAMI.

P / N

Je to pravda. Tam majú umiestnené chutové receptory. Keď si sadnú na rastlinu, „ochutnávajú“ ju a zistia, či je vhodná na kladenie vajíčok.

JASOŇ ČERVENOOKÝ JE U NÁS. PREMNOŽENÝM DRUHOM

P / N

Nie je to pravda. Je kriticky ohrozený, žije najmä vo vyšokohorských oblastiach. A veľmi citlivo reaguje na zásahy človeka.

NIEKTORÉ MOTÝLE ŽIJÚ AKO DOSPELÉ JEDINCE LEN NIEKOĽKO DNÍ.

P / N

Je to pravda. Ich hlavnou úlohou je rozmnožovanie. Počas krátkoho života sa snažia najst partnera a naklást vajíčka.

OKÁŇ LÚČNY PATRÍ MEDZI OJEDINEĽÉ DRUHY.

P / N

Nie je to pravda. Je jedným z najbežnejších druhov našich motýlov. Často ho vidno na lúkach počas leta. Je nenápadný, hneď, s malými očkami na krídlach.

VÄČŠINA MOTÝLOV NA SLOVENSKU SÚ NOČNÉ DRUHY.

P / N

Je to pravda. Nočné motýle bývajú menej farebné, ale niektoré sú veľmi veľké, iné chlpaté a zaujímavé. Sú aktívne hlavne v noci.

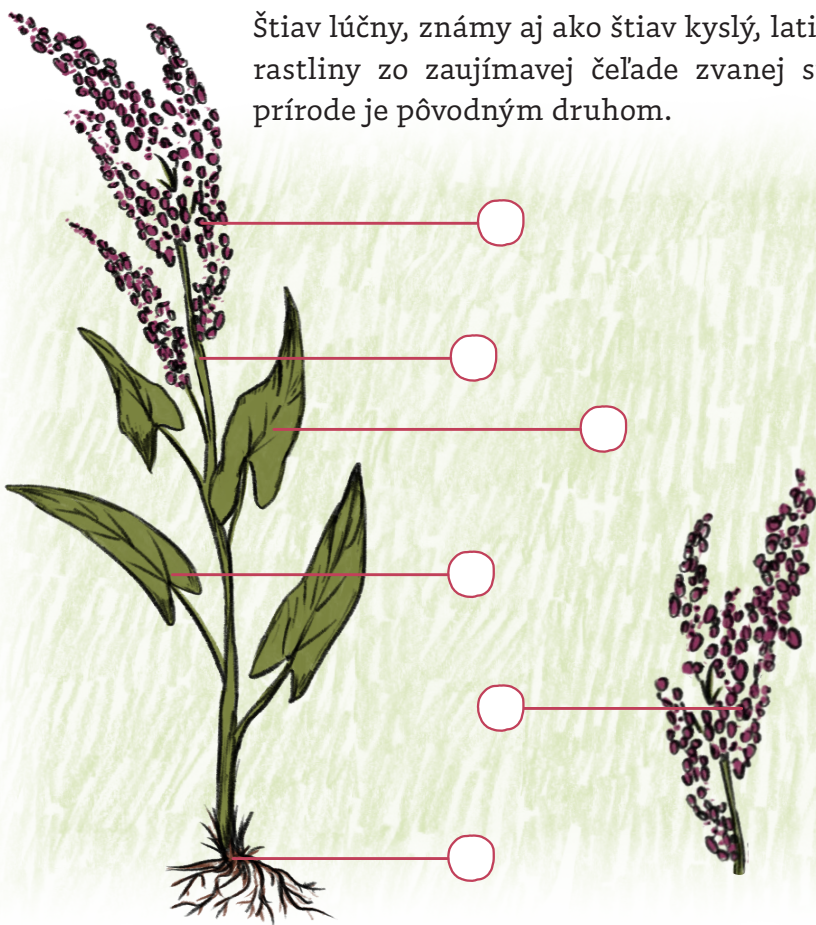

LIŠAJ LIPOVÝ SA DOKÁŽE DOKONALE MASKOVAŤ MEDZI LISTAMI.

P / N

Je to pravda. Tento zaujímavý nočný motýl s maskovanim má zeleno-hnedé krídla, ktoré ho dokonale skrývajú na listoch stromov. Cez deň ho preto takmer nevidno.

ŠTIAV LÚČNY

Štiav lúčny, známy aj ako štiav kyslý, latinsky *Rumex acetosa*, je druh rastliny zo zaujímavej čeľade zvanej stavikrvovité. V slovenskej prírode je pôvodným druhom.

Správne priradte jednotlivé časti rastliny.

A KOREŇ

B STONKA

C LIST

D KVET

TIP:

Po prečítaní zaujímavostí o štiave si vyplňte kvíz.

Je to bežná bylina, ktorú často nájdete na slovenských lúkach, pasienkoch alebo pri cestách. Oblubuje práve slnečné miesta a vlhkejšiu pôdu, preto sa jej dobre darí najmä na miestach, kde nie je pôda príliš suchá.

Dorastá približne do výšky 30 až 100 centimetrov. Koreň je guľovitý a stonky zas priame, málo vetvené. Farebne sú niekedy červenkasté. Štiav má dlhé úzke, no dužinaté zelené listy. Jeho kvety sú malé a nenápadné, usporiadané v dlhých súkvetiach, ktoré majú zelenkastú až červenkastú farbu.

Typickým znakom tejto rastliny je jeho kyslá chuť, spôsobená kyselinou šťavelovou, ktorá sa nachádza najmä v listoch. Vďaka tomu si ho ľudia často zapamätajú už pri prvom ochutnaní. V minulosti bol štiav dôležitou súčasťou stravy. Najmä na jar, keď ešte nebolo veľa čerstvej zeleniny sa používal napríklad do polievok alebo šalátov.

Konzumovať sa však odporúča iba v menšom množstve, pretože väčšie množstvo kyseliny šťavelovej môže byť pre človeka škodlivé. Dokonca môže ohroziť správnu funkciu obličiek.

Okrem toho, ho už naši predkovia používali v ľudovom liečiteľstve. Ako jarná rastlina po zime poskytoval ľuďom čerstvé vitamíny. Obzvlášť obľúbené a využívané boli jarné listy. Typická je napríklad štiavová polievka, ktorá má kyslastú chuť. Listy sa môžu jesť aj surové, ale vždy len v menšom množstve.

Čo teda obsahuje? Vitamín C, ktorý pomáha posilňovať imunitu, podporuje trávenie a môže mať mierne prehánavé účinky, čím pomáha pri problémoch so zápchou. V ľudovom liečiteľstve sa používal aj na „čistenie krvi“, čo znamená, že podporuje vylučovanie odpadových látok z tela. Niekedy sa využíval aj pri nechutenstve, pretože kyslá chuť podporuje tvorbu tráviacich šťiav.

NÁJDI 10 ROZDIELOV

HOKUSY POKUSY

Vyskúšajte naše letné hokusy pokusy a zistite, čo zaujímavé sa dá vypozerovať doma, vonku či v prírode.

KOLOBEH VODY VO VRECKU

Chcete jednoducho odhaliť tajomstvo dažďa a vyparovania vody?

BUDETE POTREBOVAŤ: uzatvárateľné vrecko, lepiacu pásku, vatu, vodu, modrú vodovú farbu, čiernu permanentnú fixku.

POSTUP: Najprv si na vrecko nakreslite hore oblaky, dolu vodu a medzi nimi šípky, potom vytvorte z vaty oblaky a pomocou lepiacej pásky ich umiestnite dovnútra. Potom pridajte vodu zafarbenú na modro. Vrecko uzavrite a nalepte na slnečné miesto.

Možno budete prekvapení z toho, čo sa začne diať. Prehľadne si pozorovanie zapisujte do záznamového hárku.

DÁTUM:						
ČO VIDÍM VO VRECKU?						

Vlastnými slovami opíšte kolobeh vody v prírode:

KAKAOVÁ ZÁHADA

Istotne každý z vás pozná kakao. Čo myslíte, čo sa stane, keď plnú lyžičku čistého kakaa namočíme do vody?

Stanovte svoj predpoklad:

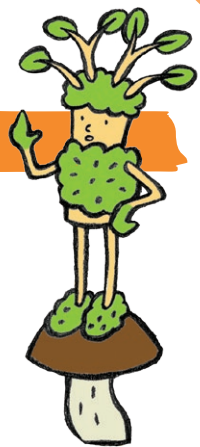
A teraz to vyskúšajte. Vezmite si pohár s vodou, bio kakaový prášok a naberte plnú lyžicu. Potom ju ponorte do vody a vytiahnite. **Čo ste zistili?**

Potvrdila alebo nepotvrdila sa vaša hypotéza?

Čo ste sa pri tomto pokuse naučili?

LETNÉ JÚNOVÉ TVORENIE

Leto už klope na dvere a spolu s ním prichádza čas farieb, nápadov a tvorenia bez ponáhľania. Pripravte si šikovné ruky, dobrú náladu a pustite sa do veselých letných výtvorov.

ZÁHADNÝ KVET

Takéto kúzlo ste isto ešte nevideli.

BUDETE POTREBOVAŤ:

igelitovú rukavicu, sódu a ocot, kvetináč, papierový pohár s dierkami na spodku, 5 farebných kvietkov a obojstrannú lepiacu pásku.

POSTUP: Na každý prst rukavice páskou prilepte jeden kvet. Potom ju natiahnite na pohár so sódou a pomocou pásky rukavicu upevnite. Následne vložte do kvetináča, pričom rukavicu skryte dovnútra tak, aby ju nebolo vidieť. Prilejte ocot a pozorujte reakciu.

VČIELKA

Vyrobte si hmyzí domček tento raz netradične.

BUDETE POTREBOVAŤ: plechovku, textil, chlpaté drôtičky, drievka, kartón, rúrky, tavnú pištoľ, kartón, nožnice, fixky

POSTUP: Textilom oblepte plechovku, následne do nej natesno vložte kartón, rúrky, drievka a prilepte tavnou pištoľou. Potom z kartónu vystrihnite oči a krídelká. Dokreslite ich fixkami a prilepte na príslušné miesta. Napokon vytvorte z chlpatého drôtičky tykadlá a pripevnite ich na prednú časť. Dotvorte tak, aby vznikol lietajúci hmyz - včela, osa, lienka alebo iné. Uložte do trávy alebo na vyvýšené miesto v prírode. Po niekoľkých dňoch pozorujte, či sa v hoteli ubytovali prví obyvatelia.

VRTUĽA

Najjednoduchšia lietajúca zábava je tu. Vyskúšajte si ju.

BUDETE POTREBOVAŤ:

papierový pohár, nožnice, pravítko, ceruzku.

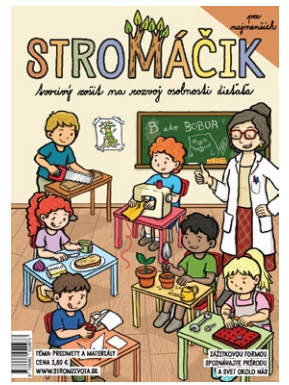
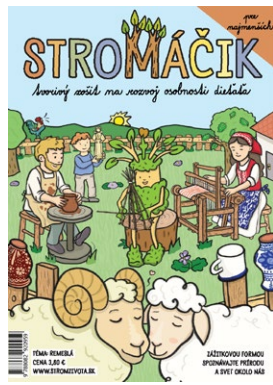
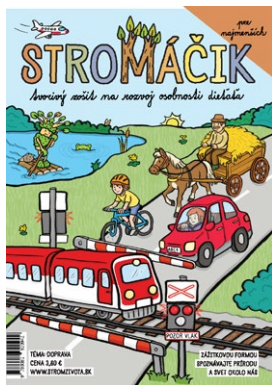
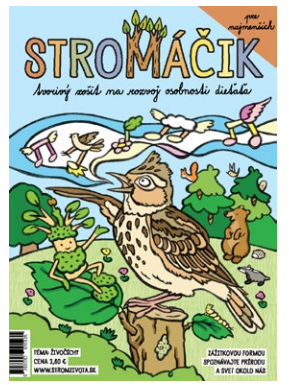
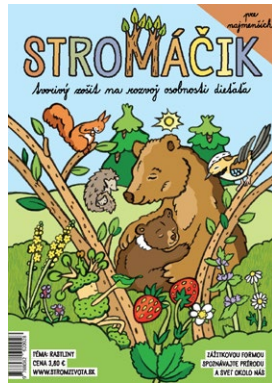
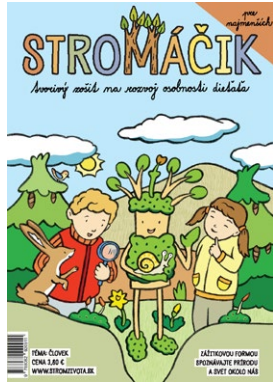
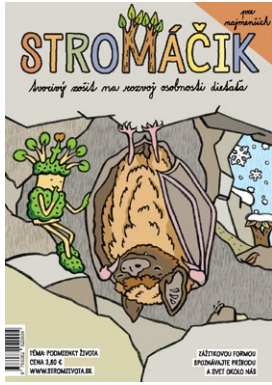
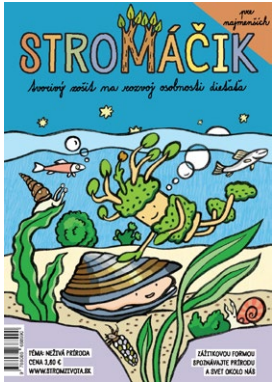
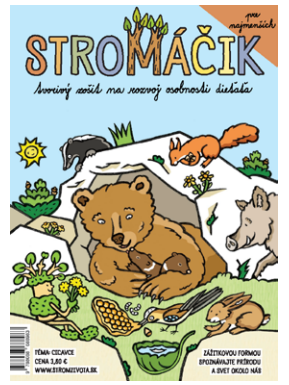
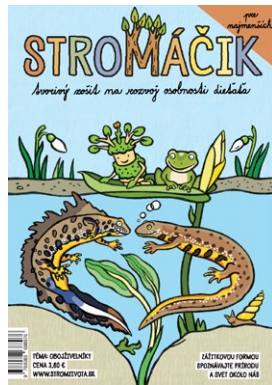
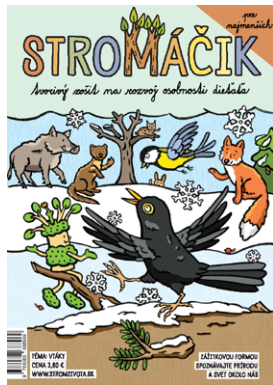
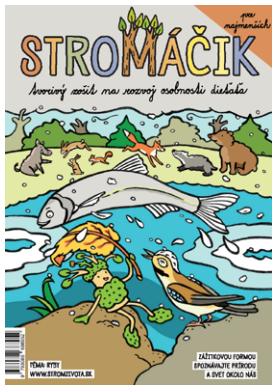
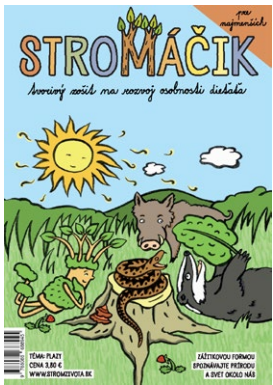
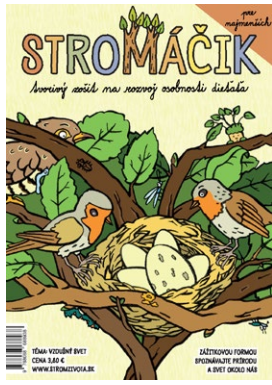
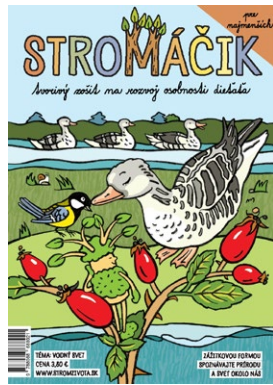
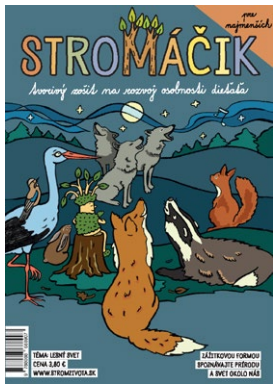
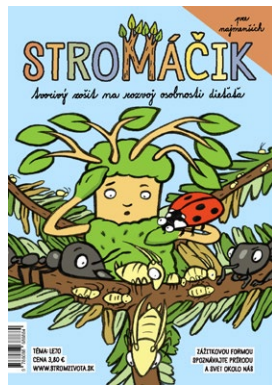
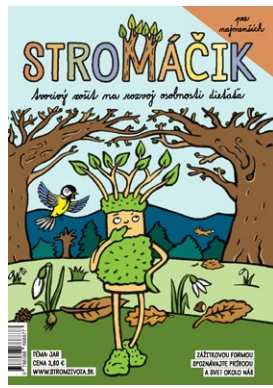
POSTUP: Pohár si rozdeľte v smere od miesta, kde pijete po začiatok dna zvislými čiarami na 8 rovnakých častí. Každú prestrihnite až do miesta, kde začína dno pohára. Potom každý druhý pásik prehnite rovnakým smerom. Vznikne vám vrtuľka.

Čo sa stane keď ju vyhodíte hore?

12 ROKOV SO STROMÁČIKOM

V májovom a júnovom čísle vám prinášame jednotlivé titulky Stromáčikov, ktoré kedy vyšli. Príkladáme aj tie pre najmenších, ktoré od začiatku vychádzali vo formáte A4. Ďakujeme, že ste boli súčasťou krásneho príbehu, že ste Stromáčika brali na výlety, vytvárali si ho ako maskota a spoločne s ním rástli.

DOKRESĽOVAČKA

Predstavte si, že hráte futbal a zrazu vám tesne popri ihrisku prejde ozajstný parný vlak! Presne to sa stáva v dedinke **Čierny Balog**, kadiaľ premáva historická **Čiernohronská železnica**.

Jej história sa začala písať v roku 1909, keď slúžila najmä na prepravu dreva z lesov v okolí Čierneho Balogu. Kedysi bola súčasťou rozsiahlej siete lesných železníc a jej trate viedli dolinami, lesmi aj popri rieke Čierny Hron. Po desaťročiach služby bola železnica v odstavená a hrozilo, že koľaje, vozne aj ďalšie zariadenia skončia v šrote. Obnovy sa však chopili dobrovoľníci a nadšenci železníc. Svoju úlohu pri záchrane železnice zohral aj Strom života, ktorý tu od roku 1983 organizoval letné mládežnícke tábory.

